

УДК 373:004.382.7

*Сухіх А. С., канд.пед.наук, старш. наук. співробітник.
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України*

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНО-АПАРАТНИХ ЗАСОБІВ ШКОЛЯРАМИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Процес інформатизації системи освіти є визначальним чинником формування інформаційного суспільства нашої країни. У зв'язку з останніми подіями в світі, перед суспільством постало нове завдання – організація освітнього процесу школярів дистанційно. Закордонні освітні заклади мають великий досвід реалізації систем дистанційного навчання, більшість країн Азії, Сполучених Штатів Америки, Європи та Австралії, розуміючи тенденцію зростання епідемії, перейшли на он-лайн-навчання. Наразі, питання введення практик дистанційного навчання є дуже важливим для нашої системи освіти. Надання освітніх послуг з використанням інформаційно-комунікаційні технологій має бути адаптованим до сучасних суспільних вимог. Згідно із Законом України «Про освіту» [2] здобуття загальної середньої освіти може бути організовано за будь-якими формами навчання. Протягом останніх років, стає поширеним процес поєднання різних форм навчання: інституційної (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева) та індивідуальної (екстернатна, сімейна, педагогічний патронаж). Водночас відбувається перехід від традиційного навчання до здобуття освіти з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Дистанційне навчання здійснюється із застосуванням певного набору технічних (апаратних) і програмних засобів, що функціонують спільно для виконання одного або декількох подібних завдань стосовно обробки інформаційних даних. Визначено, що основними видами апаратних засобів під час дистанційного навчання є настільний персональний комп'ютер (ПК), переносний ПК (ноутбук (лептоп), нетбук, планшетний ПК (планшет), смартфон тощо), пристрої для читання електронних книг (e-Book). Останнім часом, широко використовується телебачення для зазначеного навчання. Вчені наголошують [1; 3], що дистанційне навчання школярів стане ефективним за умови забезпечення відповідних організаційно-педагогічних умов, а саме: теоретичного обґрунтування і дотримання дидактичних принципів дистанційного навчання; спрямованості процесу навчання учнів на формування їхніх життєвих компетентностей; забезпечення можливостей для вдосконалення комунікативних умінь учнів; створення та практичного впровадження моделі педагогічної взаємодії учасників освітнього процесу шляхом інтеграції традиційної і дистанційної форм навчання. Однією з ключових

умов забезпечення якісного процесу є здоров'язбережувальне використання програмно-апаратних засобів (ПАЗ). Здоров'язбережувальне використання ПАЗ як спеціально організований освітній процес, який передбачає єдність дотримання низки організаційно-педагогічних умов суб'єктами освітнього процесу, спрямованих на збереження фізичного й психічного здоров'я учнів або його покращення, та збереження стійкої працездатності протягом усього уроку, під час якого використовуються ПАЗ [4]. Процес дистанційного навчання також має забезпечуватись з врахуванням ергономіко-педагогічні вимог: до організації приміщення; до організації робочого місця користувача; до організації діяльності. У приміщеннях, в яких використовуються ПАЗ мають першочергово забезпечуватись належні умови освітлення, мікроклімату, чистоти, розміщення меблів та засобів. Робоче місце має бути адаптивним, необхідно дотримуватись чітко визначених часових норм для виконання завдань онлайн, які відповідають віковим особливостям учнів, встановлювати регулярні перерви для відпочину та паузи для виконання фізичних навантажень чи релаксації. Графік дітей має залишатись таким самим, як і в навчальний період. Дистанційне навчання сьогодні постає все більш актуальним з огляду на необхідність введення онлайн-навчання в освітніх закладах. Виникає потреба в забезпеченні належних умов задля якісного засвоєння знань та збереження при цьому здоров'я учнів. Для цього необхідно забезпечити організаційно-педагогічні умови навчання та дотримуватись вимоги до організації приміщення, робочого місця та діяльності користувача програмно-апаратних засобів.

Список літератури

1. Воротникова І. П. та Якубов С. В., Упровадження дистанційних технологій у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. 140 с.
2. Закон України : Про освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Ковальчук В. І., та Якубов С. В. Концепція дослідно-експериментальної роботи за темою: «Упровадження елементів дистанційного навчання школярів середніх загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва у розвиток ІКТ-компетентності вчителя в системі післядипломної освіти». Київ: ун-т ім. Б. Грінченка. 2013, С. 18-23.
4. Носенко Ю. Г. та Сухіх А. С. Здоров'язбережувальний складник ІК-компетентності учнів як важливий елемент здоров'язбережувального використання програмно-апаратних засобів у навчальному процесі основної школи. Рівне, Україна: Нова педагогічна думка: наук.-метод.журн. – № 2(86). – 2016. – С. 0-35.